

СТАДНИК Степан Петрович

Київський інститут Національної гвардії
України

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ НАСТУПАЛЬНОГО БОЮ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабне вторгнення на територію України, якому передувало майже 8 років агресії проти нашої держави з використанням як непрямих методів (так звана «гібридна війна»), так і безпосереднього застосування військової сили.

Сили оборони України четвертий рік поспіль ведуть стратегічну оборонну операцію проти збройних сил країни-агресора. В межах цієї стратегічної операції проводяться наступальні та оборонні операції, які, в свою чергу, складаються з наступальних та оборонних боїв (бойових дій).

Як відомо, видами загальновійськового бою є оборонний та наступальний бій. В рамках цього дослідження пропонується зупинитися на розгляді наступального бою, а саме на його еволюції за досвідом російсько-української війни.

У відповідності до Бойового статуту механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних сил України, частини III (взвод, відділення, екіпаж) (далі - Статут), наступальний бій - вид загальновійськового бою, який проводиться з метою розгрому (знищення) противника та оволодіння важливими районами (рубежами) місцевості або об'єктами [1].

Згідно положень, наведених у Статуті, наступальний бій взводу (відділення, танка) включає послідовне виконання тактичних завдань, основними з яких є:

зайняття вихідного положення для наступу;

висування до рубежу переходу в атаку і розгортання у бойовий порядок;

подолання інженерних загороджень та природних перешкод;

атака і знищення противника на передньому краї оборони, оволодіння визначеним об'єктом;

розвиток наступу у глибині оборони і переслідування противника [1].

З початком агресії російської федерації у 2014 році наступальний бій відбувався, в основному, вздовж автодоріг за контроль над ключовими перехрестями та населеними пунктами. Зважаючи, що східні регіони України по суті являють собою агломерацію, де відстані між населеними пунктами або відсутні, або мінімальні, то бойові дії, особливо на початковому етапі антитерористичної операції, носили вогнищевий характер та велися за ключові об'єкти місцевості та населені пункти. То ж наступальний бій як противником, так і нашими військами (силами) доволі часто вівся у вигляді штурмових дій у населених пунктах. Крім того на характер ведення наступального бою і бойових дій в цілому чинила вплив практично повна відсутність застосування авіації.

З початком повномасштабного вторгнення російські війська, що діяли у складі батальйонних тактичних груп (далі БТГр), використовували класичні способи наступу, намагаючись втримати високі темпи просування, обходячи при цьому великі населені пункти. Основним способом ведення наступу був наступ з ходу, із зосередженням основних зусиль на вклинення у проміжки між опорними пунктами наших військ, а також здійснення охоплення та обходів з метою їх оточення. Доволі сильна артилерійська компонента БТГр здійснювала масовану вогневу підготовку атаки та вогневе супроводження наступу.

Проте маневрена оборона, яку вели сили оборони, зважаючи на знання місцевості і абсолютну підтримку населення, зуміли не тільки зупинити просування противника, нанести йому значних втрат і провести вдалі наступальні операції, відкинувши російські війська з Київської, Чернігівської та Сумської областей.

В подальшому, зі стабілізацією фронту, орієнтовно з початку літа 2022 року, противник відійшов від тактики застосування БТГр і перейшов до використання штурмових загонів, основу яких складали піхотні підрозділи. В цьому ж періоді черговий раз зазнала змін тактика наступального бою. Спочатку

до наступу залучалися найменш підготовлені піхотинці (набрані з числа засуджених або мобілізованих), завданням яких було рухатися в сторону позицій сил оборони, і це відбувалося так званими «хвилями». Як тільки противник виявляв ознаки виснаження тих, хто обороняється, або ознаки закінчення боєприпасів, у бій вводилися злагоджені і підготовлені штурмові групи, які і здійснювали спробу захоплення бойових позицій (об'єкту атаки). В подальшому на захоплені позиції заводились групи закріплення, які проводили інженерне обладнання позицій і переходили в оборону. Штурмові групи при цьому відводилися в тил.

Проте остаточних змін наступальний бій зазнав з початком масового застосування ударних FPV дронів. Зараз наступальні дії не зводяться до розвитку наступу в глибині оборони противника і його переслідування після оволодіння об'єктом атаки. Це зумовлено абсолютною ситуаційною обізнаністю обох сторін, коли БПЛА мультироторного типу цілодобово перебувають в повітрі. Як тільки після захоплення об'єкту атаки підрозділ, що веде наступ, здійснить спробу розвинути успіх і просуватися в глибину, напрямок руху склад, і характер дій стане відомо противнику, який одразу ж відреагує нанесенням ураження, висуванням резерву тощо.

Таким чином, є нагальна потреба в розробці нових форм та способів дій в наступі, які б урахували наведені чинники і дозволяли б успішно здійснювати наступ з меншими втратами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойовий статут механізований та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України Частина III (Взвод, відділення, екіпаж танка): наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 25.05.2016 № 238.